

1. Bakgrunn

Medlemmer:

Therese Ramberg Sivertsen (Statsforvalteren i Agder)
Kristian Herregården (Statsforvalteren i Vestfold og Telemark)
Jarle Lunde (Villreinnemnda for Setesdalsområdet)
Svein Olav Stegarud (Setesdal Ryfylke villreinlag)
Kristian Eiken Olsen (Statskog)
Torleif Homme (Setesdal Austhei villreinlag)

Om faggruppas aktivitet

Faggruppe bestandsforvaltning hadde sitt første møte i forbindelse med oppstartsmøtet for tiltaksplanen 16-17 mars. Etter dette har vi hatt syv møter, herunder et fysisk møte i Valle 12. april og et møte med Svein Ekre (leder i Villreinlaget for Setesdal Austhei) 31 august. I tillegg ble 9.juni arrangert et fellesmøte for alle faggruppene

Det ble utarbeidet et notat som utgangspunkt for gruppas arbeid. I tillegg har faggruppa på lik linje med de andre faggruppene vurdert relevante innspill som har kommet inn til prosessen (eget vedlegg).

Med hensyn til CWD har vi hatt en todelt tilnærming: i) Vi har ført opp tiltak som ikke er aktuelle i dagens CWD-situasjon, med en notis om dette. ii) Vi har sett på spesifikke tiltak knyttet til å øke sannsynligheten for å friskmelde Setesdalen for CWD.

Tiltakene er inndelt i tiltaksgrupper etter tema og/eller geografi. I noen tilfeller er tiltakene i ulike tiltaksgrupper koblet opp mot hverandre, dette er angitt i beskrivelsen av tiltaket.

I leveransen til prosjektgruppa inngår:

- Følgeskriv
- Vedlegg med Supplerende informasjon om utvalg tema der faggruppa mener det er hensiktsmessig at prosjektgruppa får informasjon utover tiltaksmatrisen.
 - Vedlegg 1. Storsteinen-Steinsbuskardet (Bakgrunn og nærmere beskrivelse av tiltak)
 - Vedlegg 2. Utfyllende bakgrunnsinformasjon utvalgte tema innenfor bestandsforvaltning i Setesdalsområdet
 - Vedlegg 3. Mulige jaktfredningssoner i Setesdal-vesthei nord (ref. BF 3.3 A2)
- Matrise med anbefalte tiltak
- Innspill som har vært vurdert av faggruppen, med kommentarer og henvisning til tiltaksmatrisen der det er aktuelt.
- Arbeidsmatrisen som viser alle tiltak som har vært vurdert (*ettersendes*)

Organisering og vurdering av tiltakene

Hver tiltaksgruppe har navngitte underkategorier, der det har blitt vurdert et sett med alternativer for en type tiltak, samt et null-alternativ.

For hver tiltaksgruppe kommer faggruppen med anbefalinger om et sett tiltak, samt forslag til prioritering av tiltak. I noen tilfeller vil bare ett tiltak anbefales fra faggruppa for en gitt underkategori. I andre tilfeller er alternative tiltak supplement til hverandre, og flere alternative tiltak kan anbefales. Der det har vært uenigheter i gruppa blir dette redegjort for i beskrivelsen av tiltaket.

2. Oppfølging og evaluering av tiltakene

Kommentar til oppfølging av tiltakene

Mange av de anbefalte tiltakene gjelder bestandsplanene som utarbeides av villreinlagene. Gruppen ønsker å understreke at det er viktig med en tydelig formidling av forventninger til innhold i bestandsplanene fra tiltaksplanarbeid og villreinnemd til villreinlagene.

Evaluering av tiltakene

En stor andel av de anbefalte tiltakene omhandler tiltak for å øke villreinens områdebruk, og mange må også sees i sammenheng med tiltak for å begrense forstyrrelser av reinen som er behandlet i andre faggrupper. Faggruppen mener det er viktig at det planlegges for og gjennomføres en helhetlig evaluering av disse tiltakene, og at behovet for ytterligere GPS-merking i villreinområdet vurderes. Herunder vil faggruppa spesielt nevne jaktregulering i Storstein-Steinsbuskardet, med tanke på at i) dette har vært diskutert i mange år og ii) det er behov for mer kunnskap om effekt av jaktfredningssoner.

3. Relevans for andre faggrupper

Spesielt for tiltakene knyttet til å øke områdebruk vil faggruppa understreke at det er svært viktig å se tiltakene anbefalt i faggruppe bestandsforvaltning i sammenheng med tiltak i andre faggrupper.

Her kan vi fremheve:

- Storsteinen – Steinsbuskardet:
Gjelder faggruppene: Ferdsl, Vannkraft
Mange tiltak i kombinasjon for å redusere forstyrrelser i området
- Øke bruk av Frafjordheiene
Gjelder faggrupper: Ferdsl, Vannkraft
Redusere trekkbarrieren fra nord (over Flatstøldalen), og se på aktivitet rundt Lysevegen (fylkesvei).
- Uraråjuvet
Aktuell faggruppe: Vannkraft
Her har Vannkraftgruppa spilt over til faggruppe Bestandsforvaltning om dette kan være aktuelt å vurdere som jaktfri sone. Behandlet av faggruppe bestandsforvaltning i BF 3.3 og Vedlegg 3.
- Setesdal Austhei
Aktuelle faggrupper: Setesdal Austhei,
Tiltak for å øke områdebruk i Setesdal Austhei anbefalt av faggruppe Bestandsforvaltning må sees i sammenheng med øvrige tiltak i dette villreinområdet for å bedre trekkmuligheter og redusere forstyrrelser.

4. Referanser

Bestandsplan for Setesdal Ryfylke villreinområde 2019-2023

Bestandsplan for Setesdal Austhei villreinområde 2019-2023

Villreinen 2019

GPS Villreinprosjektet i Setesdal Ryfylke – Avbøtende tiltak (GPS Villreinprosjekt sluttrapport)

Villrein og rovdyr Blefjell NINA rapport 2013

Vedlegg 1. Fokusområde Steinsbuskardet – Storsteinen.

Området mellom Svartevassmagasinet (Ytre Storevatn) i sør, og Blåsjø (Storevassdammen) i nord er et viktig trekkområde både nord – sør og øst – vest.

I forbindelse med Svartevassutbyggingen på 1970 tallet ble de fleste trekkveiene vest – øst avskåret av vannmagasinet. Blåsjøutbyggingen skar av de fleste trekkveiene nord-sør. I tillegg ligger vannmagasinet Botsvatn i Bykle på tvers av heia, fra bygda i Bykle og inn mot dette området, som avskjærer mulige kryssninger nord-sør lengre øst i fjellet.

I dag gjenstår kun et lite restareal mellom disse to - tre store magasinene. Området imellom er langt på vei det eneste trekkområdet som knytter de vestlige Ryfylkeheiene sammen med de østlige Setesdalsheiene, og i tillegg de nordlige områdene av villreinområdet sammen med de sørlige.

I dette området ligger Storsteinen turisthytte, løyper fra sør-øst, sør-vest, nord-øst og nord-vest møtes her, samtidig som det går anleggsvei langs vestsiden av Blåsjø og ned til Storevassdammen. Frem til vernet kom i 2000 hadde Statskog sin jaktlytte Gyvasshytta i bruk i dette området. Hytta ligger der fortsatt, men den er ikke bruk. Før vernet kom i 2000 hadde Statskog en egeninnført jaktfri sone rundt denne «gryta i terrenget». Etter vernet ble det opprettet en helårlig ferdselsforbudsone i tilknytning til Steinsbuskardet og Hisdal biotopvernområde. Etter verneforskriftene tillates ikke jakt innenfor denne sonen. I forbindelse med dette ble den gamle selvpålagte jaktfrie sonen fjernet. I tillegg til dette er det et lite beitelag som har ca 200 sauer og lam på beite i dette området.

Området er smalt og topografisk sett trangt, med både bratte skrenter og vann som ligger på tvers og gjør det reelle området enda smalere. Samlet sett er det en rekke aktiviteter som i seg selv ikke nødvendigvis er så store, men i sum antas den samlede forstyrrelsen som for stor. Det er derfor et ønske om at alle aktørene i dette området ser kritisk på sin egen aktivitet, og begrenser denne i størst mulig grad. Både i den konkrete flaskehalsen, men også i «innløpet» og «utløpet» av flaskehalsen.

I GPS prosjektet fra 2013 til 2017 ble det jobbet med problematikken knyttet til dette området. Tiltaket «jaktfri sone» hos Statskog ble grundig diskutert, men gruppa som jobbet med dette var grunnleggende uenige om virkningen av tiltaket. Tiltaket, for og imot er beskrevet i årboka «Villreinen 2019». Det er også en viktig del av historien at den gang var det et av svært få konkrete tiltak.

I forbindelse med kvalitetsnormarbeidet og det videre arbeidet med tiltaksplaner er det anbefalt en rekke tiltak som skal avhjelpe dagens situasjon. Faggruppe bestandsforvaltning har sett på mulighetene for en større jaktfri sone enn den som er gitt i overnevnte verneforskrift. Den jaktfrie sonen som nå er foreslått er mindre enn den som ble foreslått i tidligere GPS prosjekt, og mer lik den som var før vernet kom. Den foreslåtte sonen har en trinnvis tilnærming, med jaktforbud i, og rundt «gryta», og strengere reguleringer i en buffersone rundt.

I dette området er det Statskog SF og Bykle Fjellstyre som er jaktrettshavere, og det jaktes normalt villrein og rype i disse områdene.

Dagens situasjon villreinjakt:

Statskog har delt sine områder inn i jaktfelt. Ett jaktfelt deles opp i flere jaktperioder og ett jaktlag bestående av inntil seks jegere disponerer sitt jaktfelt i en periode. Det er maksimalt fem jaktperioder i hvert jaktfelt. Jaktlagene har mulighet til å jakte i fem dager. Det er tre dager med jaktpause mellom hver jaktperiode for å la dyrene kunne trekk uforstyrret. I dag grenser fire av Statskog sine jaktfelt mot Steinsbuskard – Storsteinsområdet.

Dagens situasjon rypejakt:

Den samme jaktfeltinndelingen som for villrein benyttes. Jakta starter 10.september og avsluttes normalt 6.oktober. Jaktlagene har seks jaktdager med en pausedag / byttedag mellom hver jaktperiode. Når rypejakta starter jaktes det parallelt villrein og rype i de samme jaktfeltene.

Jegere innlosjeres på Statskog sine egne jakthytter. I den perioden hvor det foregår villreinjakt og rypejakt parallelt benyttes hyttene og eventuelt telt i tilknytning til reguleringszone, eller eventuelt turisthytter.

Foreslått tiltak, som prøveordning:

1. Tidligere Vassdalstjødn jaktfelt og Hovatn jaktfelt (begge nord for Steinsbuskardet) slås sammen til ett stort jaktfelt. Dette halverer jakttrykket nord for Steinsbuskardet.
2. Jaktfeltene Hovatn, Auråhorten, Smalevatn og Sandvatn som grenser inn til Steinsbuskardet – Storsteinsområdet. Får noen grensejusteringer slik at det blir en jaktfri sone som ligner mye på den gamle som var før vernet, se kartvedlegg. Rød sone blir jaktfri. Dette gjelder både villreinjakt og rypejakt.
3. De samme områdene får klokkeslett begrensning, som kun tillater jakt mellom 07.00 og 19.00. Gjelder både villrein- og rypejakt.
4. I tillegg til klokkeslett begrensning blir rypejakta innskrenket slik at jaktperiodene får fem dager jakt og tre dager pause, på samme måte som villreinjakta. Dette vil bli sammenfallende dager som for villreinjakta.

Tiltak nummer 1 til og med nummer 3 er innført som en prøveordning fra og med jakta 2023.

Tiltak nummer 4 vil gjelde fra 2024. Rypejakta ble stengt på hele Statskog sitt areal i 2023, og dermed har alle tiltakene i praksis vært gjeldene fra 2023.

Området nord for Storsteinsvannet og vest for Blåsjø (med rød skravor) inngår i Bykle fjellstyre sitt villrein og rypejaktfelt. Bykle Fjellstyre er villige til en dialog vedrørende villreinjakt i dette området i en prøveperiode, som en del av tiltakspakken med jaktbegrensninger knyttet til Steinsbuskard – Storsteinområdet.

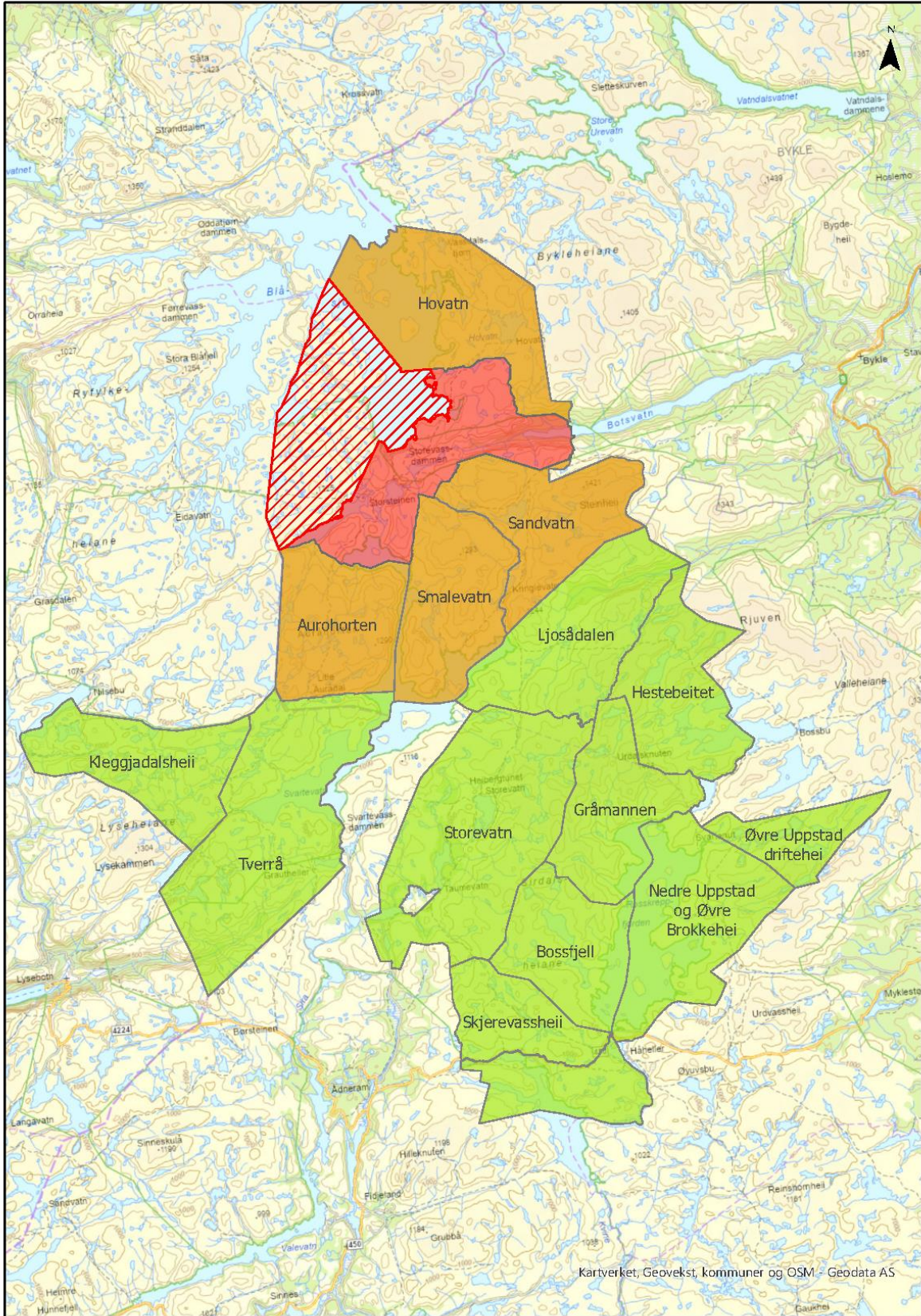
Overnevnte tiltak gjelder utelukkende areal hvor Statskog SF forvalter villrein- og rypejakt. Det må opprettes en videre dialog med Bykle Fjellstyre i forhold til areal hvor de forvalter villrein- og rypejakt.

Kartforklaring:

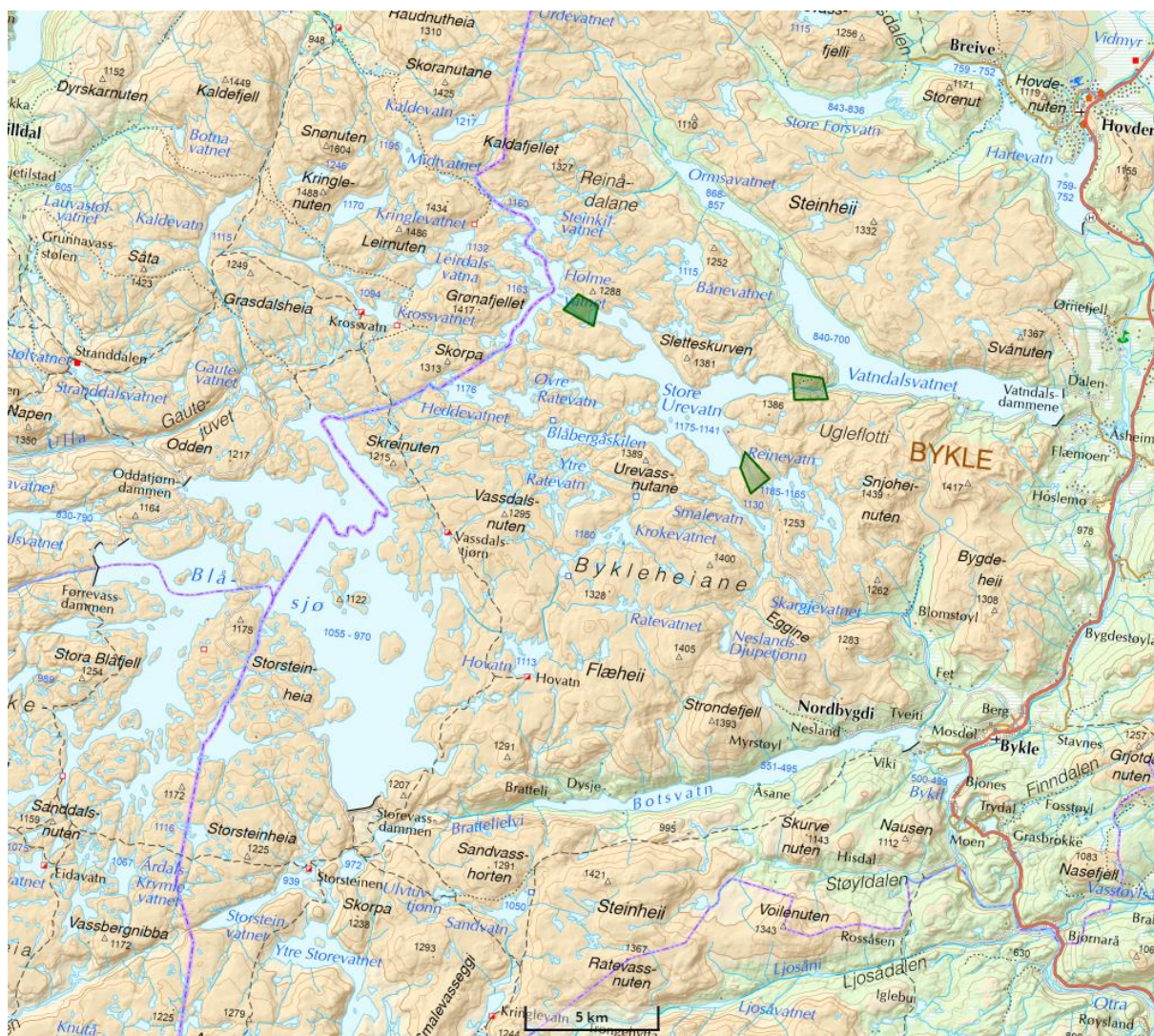
Rød: Jaktfri sone

Orange: Områdene som får ekstra reguleringer

Rød skravor: Bykle fjellstyre (se forklaring i tekst nedenfor)

Mulige jaktfredningssoner (frivillig tiltak) i Setesdal-Vesthei (nord):

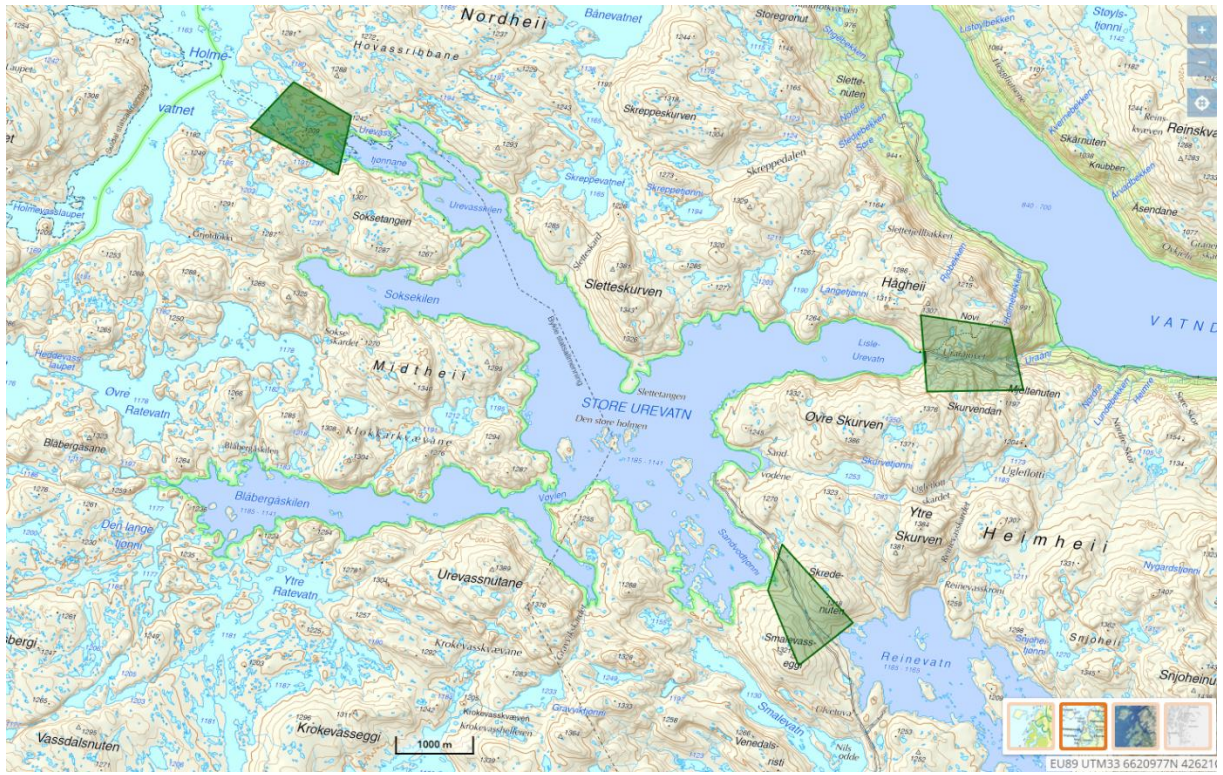

Oversiktskart som viser mulige jaktfredningssoner (langs Urarvegen, Uraråjuvet og smal passasje mellom Holmevatn og Store Urevatn). Jaktfredningssone i Steinbuskardet kommer i tillegg (eget kart).

Disse mulige jaktfredningssonene er kun ment som forslag/oppfordring, og bør komme som et eventuelt eget frivillig initiativ fra grunneierne selv. Det er viktig at man ser stort og helhetlig på trekkpassasjene i dette området.

Eksempelvis er det lite hensiktsmessig med en jaktfredningssone i Steinbuskardet hvis dyr på trekk nord/sør vandrer rett inn nye hindringer i andre viktige og sentrale trekkpassasjer.

For at villreinen skal kunne bruke større deler av villreinområdet, er det viktig at dyra har muligheten til å passere relativt uforstyrret gjennom disse smale og sentrale trekkpassasjene i jaktperioden og ellers gjennom året.

Vedlegg 2. Utfyllende bakgrunnsinformasjon utvalgte tema innenfor bestandsforvaltning i SA og SR

Bestandstelling (med fokus på Setesdal Ryfylke)

Villrein er en av den eneste hjorteviltarten i Norge vi forsøker å forvalte på antallsnivå. Både i små, oversiktlige villreinområder og i de store og uoversiktlige områdene.

I forbindelse med Miljødirektoratets [overvåkingsprogram](#) skal det gjennomføres årlige kalvetellinger for å fastsette årlig kalveproduksjon og jevnlig strukturtellinger for å kartlegge den demografiske sammensetningen i bestanden. For eksempel er dette måten andelen bukk blir funnet.

I en del villreinområder foretar man også såkalte minimustellinger. Dette foregår primært på vinteren og hvor hensikten er å telle opp antall dyr i bestanden. I denne perioden er det vanskeligere å skille ulike typer dyr.

Setesdal Ryfylke:

I Setesdal Ryfylke har man tradisjonelt foretatt kalvetellinger i juni / juli og forsøkt årlige strukturtellinger like i etterkant av jakta. En viktig suksess faktor for at strukturtellingen skal bli så sikker som mulig er at den gjennomføres mens hovedandelen, helst alle, bukkene er samlet i fostringsflokkene. Det betyr at dersom den gjennomføres sent i brunsten eller etter brunst har en del av de store bukkene allerede begynt å trekke ut av fostringsflokkene.

Setesdal Ryfylke er et stort og langt villreinområde, og strekker seg fra vestlandsfjell med mye nedbør mot mer innlandspregede områder med andre værtyper. Den store utfordringen med tellinger i SRV, i tillegg til størrelsen, er de ulike værtyperne som sjeldent er like i hele villreinområdet, sammen med en veldig uoversiktlig topografi. Dette gjør at gjennomføring av tellinger er svært krevende, og da særlig minimustellinger, hvor vi tar høyde for å finne «alle» dyrene.

Det betyr at det er svært vanskelig å få til «gode» tellinger og svært kostnadskrevende.

En kalvetelling gjennomføres på cirka en dag med bruk av helikopter, det medgår mellom fire og seks timer flytid for nord- og sørområdet samlet. Timesprisen er 15000,- pluss minus.

En strukturtelling er vanskelig å gjennomføre i nord- og sørområdet på en dag. Vanligvis bruker man to dager på en god strukturtelling. Også her medgår det mellom fire og seks timer flytid med helikopter.

Tidsforbruk og suksess avhenger svært av hvor mange merkede dyr, og da særlig simler vi har i de to delområdene.

Vi har liten erfaring med minimustelling i SRV, men vi har planlagt med to dager flytid med to helikopter med et samlet budsjett på cirka 300000,-.

Frem til i dag har vi drevet bestandsforvaltning basert på kalvetelling og strukturtelling, samt erfaringsbaserte vurderinger knyttet til årlige avskytningsplaner.

CWD

Det er ønskelig å ha friske hjortedyr i Norge, og det er fortsatt et mål å hindre at klassisk skrantesjuka får fotfeste. Det er et mål om å begrense, og om mulig, fjerne smitten.

Det blir i dag gjennomført prøvetaking av felte voksne dyr i alle villreinområder. I forhold til CWD situasjonen med dokumentert smitte på Hardangervidda blir det i tillegg gjennomført følgende bestandsforvaltningstiltak i SR/SA:

- fellingskvoter som innebærer lavere bukkeandel og lavere bestand enn ønskelig
- GPS-merking av villrein, inkludert bukk
- Overvåking langs E-134 for å hindre utveksling av villrein mellom Hardangervidda og Setesdal Ryfylke

Til tross for disse tiltakene har dyr krysset fra sør mot nord og motsatt.

Det er Mattilsynet som setter et nivå for sikkerheten for sannsynlig smittefrihet. Det er satt et sikkerhetsnivå på 99 %, dvs. at en vil være 99 % sikre på at det ikke er CWD-smittede dyr i en bestand.

For at SR/SA kan bli friskmeldte, og at en dermed kan gå over til en ønskelig bestandsforvaltning, trenger en å få tatt betydelig med prøver. En må og redusere fare for smitte (utveksling med Hardangervidda, saltplasser, bestandsstørrelse, storbukhandel)

Målsettinger om bestandsstørrelse og storbukhandel er satt på vent pga CWD situasjonen.

Økonomi hos Villreinlagene

Villreinlagene får sine inntekter gjennom kontingenter og etter søknad til Statsforvalteren (viltfondsmidler). Dette skal dekke kostnader til styre- og sekretærarbeid, informasjonsarbeid og datainnsamling med mer. Inntektene kan variere, og det kan være en utfordring ift planleggingen av oppgavene, bl.a. tellinger.

Jegerinformasjon

Villreinlaget i Setesdal Ryfylke sprer informasjon til jegerne på følgende måter:

- Via styremedlemmer ut til de respektive lokallag.
- Nettside; Her finnes bestandsplan, avskytingsplan, møtereferater, telleresultater. Rapporter fra villreinprosjektene og annen kunnskap.
- Facebookside. 1129 medlemmer. Her legges villreinnyheter, og relevant informasjon før og under jakta. Meninger og debatt.
- Flygeblad med aktuell info til jegerne sendes ut med kontrollkortene.
- Vi vil ha en gjennomgang av hvordan jegerinformasjon kan spres, i forbindelse med ny bestandsplan 2024-2028.
- Villreinlaget har de siste årene arbeidet for å få innført en elektronisk app som erstatning for kontrollkortene.

Oversikt innspill med henvisning og kommentarer

ID	Kort oppsummert (relevans faggruppe bestandsforvaltning)	Kommentar	Ref. tiltaksmatrise
2	Stenge for ferdsel på anleggsveiene. Oppfordrer til bom Blåbergdalen.	Bestandsgruppa har på generelt grunnlag diskutert om det ved bomming av vei bør gjøres en egen vurdering av jegertilgang. Spilt inn til vannkraftgruppa.	
4	Kan SNO slutte/ redusere kontroller (helikopter, skuter) gjennom vinteren?		BF 4
5	Stenge for ferdsel på anleggsveiene	Samme som for ID 2	
6	Stenge Blåsjøveien trekkes frem.		BF 2
7	Redusere jakt/ avslutte all jakt i 5 år. Øke antall rovdyr (fremme genetisk helse)	Jakt er hovedfaktor som regulerer bestanden. Også kulturhistorisk verdi.	BF 1 BF 7
9	Redusere SNO aktivitet		BF 4
10	Større andel bukkkort ift simler/kalv (flere simler gir flere dyr)		BF1
12	Setesdal Austhei: For store jegerkvoter gir for mange jegere i fjellet. Flytting av kort fra sør til nord – problem: foreslår forbud Utvidelse av jaktperiode forstyrer brunsten Frie kort (ikke simlekort; problem at kalvsimler skytes)		BF 3 BF 5
14	Redusert ferdsel rundt Blåsjø Streng praktisering nyttetransport		BF2 BF4
15	Forby ferdsel Steinsbuskaret		BF2
16	Slutte med jakt om stammen er trua	Trussel innebærer først og fremst at stammen ikke får utnyttet tradisjonelt areal/stort nok areal til at bestanden på sikt kan bestå i våre områder. Beskatning reguleres med 5 år rullering	BF 1

		av bestandsplan; vurdering ift hva dagens areal gir grunnlag for av størrelse på bestanden. Jakt er hovedfaktor som regulerer bestanden. Også kulturhistorisk verdi.	
17	Redusere SNO – aktivitet; - Ikke merke/skyte fra helikopter - Skuter for å hindre trekk mellom omr (cwd)		BF4
101	Blåsjø: legge området gyvatn/steinsbuskaret i fred		BF2
102	Jaktpresset må ned: antall kort, antall jegere, tida jegere er i heia Mener forvalter må ta største del av ansvaret. Men også grunneiere, spesielt der staten er grunneier.		BF1 BF2 BF3 BF5
103	Regulering av jakt: jaktforbudssoner i sårbare passasjer, begrenset jakt i viktige områder, fredning i områder der man ønsker reetablering Kan reguleres ved reduserte kvoter, færre antall jegere, kortere jakttid, begrenset tilgang via veier, hytteutleie osv		BF1 BF2 BF5
20	Setesdal Austhei -Det er vårtrekket over fv450 som er kritisk (20 april-1mai) Årene med høye kvoter for å redusere bestanden i SA har randområdene hatt like store kvoter; tradisjonsbærerne som trakk lengre sør er skutt ut. Forslag: - GPS-merke flere simler - Redusere til 800-1000 vinterdyr - SA9 er lett tilgjengelig pga fv450. Mange jegere i terrenget i år med høye kvoter. - Salg og overføring av kort skulle ikke vært lov - Problem at felte dyret blir registrert i valdet de var tildelt og ikke valdet de ble felt (både for forvaltning og kunnskapsgrunnlag)		BF1 BF3 BF4 BF5

23	Undersøke nærmere reintroduksjon store rovdyr – mulig positiv effekt på villrein og økosystem		BF 7
104	<ul style="list-style-type: none"> - Prioritere oversikt over hva som er total mengde dyr i SR. Bli fortsatt brukt tellinger fra 2009; ikke tilstrekkelig - Mange mener antall fellingsløyve er for høyt ift antall villrein. Fører også til mange jegere og unødig forstyrrelser for reinen. 		BF3 BF4
24	Ta hensyn til de lokale	Tas inn i arbeidet som helhet	
25	Trenger ressurser til gode tellinger		BF4
27	<p>Forby jakt i Statskog sitt område rundt Svartevassmagasinet, både øst og vestsiden</p> <p>Hjelmeland Kommune og Grunneiere i Hjelmeland har hatt et frivillig forbud mot jakt av villrein, men dette begynner de nå og bli slutt på da både Gml Forsand kommune og Statskog tilbyr jakt i naboterrenget.</p>		BF2
108	Jakttrykket må ned: dyra blir stressa i jaktperioden. Ser ikke hvorfor stammen skal reduseres.		BF1 BF3 BF5
109	<p>Setesdal Vesthei sørområde: bør fredes for jakt 250 dyr ble telt på høsten, 150 skal tas ut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jaktfredning i området: steinsbuskaret, sandvatn, smalevatn, hovatn, ljosådalsterrenget (statskog): både reinsdyrjakt, rypejakt og utleie av hytter <p>Vil gi dyra større mulighet for å trekke nord/sør</p> <p>Problematisk at Statskog selger nye jaktkort hver uke både rein og rype. Bør selge kort til kun én person, kanskje minimum 2 kort/jeger</p>		BF1 BF2 BF3 BF4 BF5

	<p>Setesdal Austhei: Burde redusere stammen til 7-800 dyr. Slaktevekten har gått ned. Kunstig høye priser på kort gjør at alle plukker ut de største dyra. Skulle vært maxpris per kort.</p> <p>Nedskyting av bukk: bør ha 10 %, burde flytte grensa til 4,5 år på storbukk i SA.</p> <p>Lite storbukk gir sein brunst, små kalver</p> <p>Forby flytting av kort: gjelder både øst og vest <u>heia</u></p> <p>Viktig å få ut informasjon!</p> <p>Røde kors, forsvaret, SNO osv kjører som de vil.</p>		
111	<p>Gyvatnet/storstein: krevende passasje</p> <p>Østsiden av blåsjø, bykleheiene til urevatn og Steinsbuskaret – bør være fredet for folk utenom jakttidene.</p> <p>Villreinlagene må være svært nøye med bestandsplaner, avskyting, jaktutøvelse. Er stammen mye lavere enn antatt? Må finne ut hvorfor.</p> <p>Fiske, rypejakt kan også påvirke</p>		<p>BF1</p> <p>BF2</p> <p>BF3</p> <p>BF4</p> <p>BF5</p>
28	<p>Kun grunneiere og reinsjegere får gå gjennom bom skreivasskleivane</p>	<p>Bestandsgruppa har på generelt grunnlag diskutert om det ved bomming av vei bør gjøres en egen vurdering av jegertilgang. Spilt inn til vannkraftgruppa.</p>	
29	<p>Ikke tillate motorisert uthenting av dyr under jakten</p> <p>Informasjonskampanjer</p>		<p>BF3</p> <p>BF4</p>
112	<p>Beredskapslager for vanskelige vinter.</p> <p>Kritisk til CWD-håndteringen</p>	<p>Det er laget en egen tiltaksplan for vanskelige vintre. Denne handler om ekstraordinære tiltak for at dyra skal få trekke dit dyra ønsker. Et beredskapslager/utlegging av for har aldri vore tema i forhold til villrein</p>	<p>BF6</p>

30	Strengere med hvem som jakter i Suldal statsallmenning: kun de som er bosatt i Suldal: vil redusere jakttrykk		BF1 BF3 BF5
----	---	--	-------------------